

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

Ректор

ЗАТВЕРДЖУЮ

О. Я. Чебикін

2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЮРИДИЧНУ КЛІНІКУ
УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО

Схвалено рішенням
вченої ради Університету Ушинського
від «27» лютого 2020 р.
(протокол № 7)

Уведено в дію наказом
від «27» лютого 2020 р. № 62

Одеса – 2020

Це Положення розроблене з метою забезпечення належного функціонування Юридичної клініки Університету Ушинського у відповідності до Типового положення про юридичну клініку закладу вищої освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2006 року № 592, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Статуту Університету Ушинського та інших нормативних актів України.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Юридична клініка Університету Ушинського (далі – Юридична клініка) здійснює свою діяльність на громадських засадах та використовується як база для практичного оволодіння знаннями та проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти Університету.

За наявності договорів про співпрацю між ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ПЕДАГОГІЧНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО (далі – Університет) та іншими закладами вищої освіти України, що здійснюють підготовку фахівців у галузі знань «Право», або шляхом обміну відповідними листами, Юридична клініка також може використовуватися для практичного навчання та проведення практики здобувачів вищої освіти інших закладів вищої освіти.

1.2. У своїй діяльності Юридична клініка керується законодавством України, Статутом Університету, нормативно-правовими актами Університету, цим Положенням та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими у порядку, передбаченому цим Положенням.

1.3. Юридична клініка не є юридичною особою.

1.4. Юридична клініка як підрозділ Університету має печатку, відповідні штампи і бланки з власним найменуванням.

1.5. Юридична клініка для досягнення своїх цілей користується майном Університету, закріпленим за нею наказом Університету.

1.6. Юридична клініка знаходиться за адресою: 65010, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

2.1. Метою Юридичної клініки є:

2.1.1. Виховання нового покоління юристів, пов'язаного з формуванням у здобувачів вищої освіти розуміння соціально-орієнтованого змісту юридичної професії та усвідомлення ними правозахисної ролі правника у сучасному суспільстві.

2.1.2. Практична підготовка та навчання здобувачів вищої освіти в дусі дотримання принципів верховенства права, прав і свобод людини, справедливості та людської гідності й поваги до них.

2.1.3. Підвищення рівня практичних знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти Університету.

2.1.4. Забезпечення доступу представників соціально вразливих груп суспільства, зокрема неповнолітніх, до правової допомоги.

2.1.5. Формування правової культури громадян.

2.1.6. Розширення співробітництва Університету із судовими та правоохоронними органами, органами публічної влади та адміністрування, з іншими установами та організаціями.

2.1.7. Розширення застосування в освітньому процесі Університету методів практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

2.2. Основні завдання Юридичної клініки:

2.2.1. Надання здобувачам вищої освіти, які беруть участь в діяльності Юридичної клініки (студентам-клініцистам), можливості набути навички практичної діяльності за фахом.

2.2.2. Створення місць для проходження здобувачів вищої освіти навчальної, виробничої, переддипломної та інших видів практики.

2.2.3. Сприяння здобувачам вищої освіти Університету в освоєнні практичних навичок надання правової допомоги населенню, інтерактивних методик навчання та аналізу правозастосовчої практики.

2.2.4. Надання громадянам безоплатних юридичних консультацій.

2.2.5. Проведення заходів з правової освіти населення та підвищення рівня його правової культури.

2.2.6. Сприяння вирішенню соціальних проблем на півдні України шляхом надання правової допомоги на безоплатній основі.

2.2.7. Забезпечення можливості спілкування здобувача вищої освіти під час освітнього процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших органів публічної влади та адміністрування з питань їх діяльності.

2.2.8. Створення ефективного механізму обміну інформацією між населенням, засобами масової інформації та Юридичною клінікою, що дозволить оперативно реагувати на практичні потреби громадян.

2.3. Відповідно до мети та завдань Юридичної клініки, для її повного та ефективного функціонування керівництво Юридичної клініки та Університету організовує й забезпечує:

2.3.1. Проведення спецкурсу «Основи юридичної клінічної практики», яким охоплюються засади функціонування юридичних клінік в Україні та інших країнах світу, а також акцентується увага на основних аспектах юридичної діяльності.

2.3.2. Проведення теоретичних і практичних занять за результатами діяльності Юридичної клініки.

2.3.3. Проведення правопросвітніх, правороз'яснювальних та інших навчально-практичних заходів.

2.3.4. Надання безоплатної правової допомоги з питань захисту прав і свобод людини та організацій з усіх галузей права відповідно до чинного законодавства України.

2.3.5. Підготовку й поширення публікацій для населення з актуальних правових питань.

2.3.6. Співпрацю з представниками державних і недержавних органів та організацій.

2.3.7. Участь у проведенні науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів та інших заходів з актуальних правових питань.

2.3.8. Проведення роботи із систематизації й аналізу практики правоохоронних органів і судів України, практики Європейського суду з прав людини та інших міжнародних організацій.

2.3.9. Співробітництво з юридичними клініками інших закладів вищої освіти України та країн світу.

ІІІ. ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

3.1. Діяльність здобувачів вищої освіти-клініцистів та співробітників Юридичної клініки базується на принципах:

3.1.1. Поваги до права, справедливості, людської гідності.

3.1.2. Спрямованості на захист прав і свобод людини.

3.1.3. Гуманізму.

3.1.4. Законності та верховенства права.

3.1.5. Об'єктивності.

3.1.6. Безоплатності надання правової допомоги.

3.1.7. Конфіденційності.

3.1.8. Компетентності та добросовісності.

ІV. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

4.1. Загальне керівництво Юридичною клінікою здійснює ректор Університету, а безпосереднє – керівник Юридичної клініки, який призначається наказом Університету.

4.2. Співробітниками Юридичної клініки, які беруть участь в діяльності Юридичної клініки на громадських засадах, є керівник Юридичної клініки та лаборанти Юридичної клініки.

4.3. До повноважень керівника Юридичної клініки входить:

4.3.1. Організація поточної роботи Юридичної клініки.

4.3.2. Проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти, які беруть участь в діяльності Юридичної клініки, надання їм методичної та теоретичної підтримки.

4.3.3. Керівництво навчальною, виробничою та науково-педагогічною практикою здобувачів вищої освіти (далі – клініцисти), яка проводиться на базі Юридичної клініки.

4.3.4. Інші права та обов'язки, передбачені Статутом та нормативними актами Університету, цим Положенням, посадовими інструкціями та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими керівником Юридичної клініки.

Керівник Юридичної клініки має право давати клініцистам чи співробітникам Юридичної клініки доручення, пов'язані з діяльністю Юридичної клініки, видавати розпорядження та затверджувати інші внутрішні

акти з організації роботи Юридичної клініки, вимагати їх своєчасного виконання та дотримання.

4.4. Лаборант Юридичної клініки організовує діловодство в Юридичній клініці та здійснює інші функції з організації поточної роботи Юридичної клініки, передбачені цим Положенням, посадовими інструкціями та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими керівником Юридичної клініки.

4.5. Для надання необхідної методичної та теоретичної підтримки клініцистам до роботи Юридичної клініки можуть залучатися науково-педагогічні працівники Університету та практикуючі юристи.

4.6. Штатна структура та чисельність співробітників Юридичної клініки на громадських засадах визначається наказом Університету, а порядок і строк їх участі у діяльності Юридичної клініки визначається цим Положенням, посадовими інструкціями (функціональними обов'язками) та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими керівником Юридичної клініки.

4.7. Клініцисти беруть участь у діяльності Юридичної клініки як консультанти, помічники консультантів та слухачі Юридичної клініки.

4.8. Консультантами Юридичної клініки є клініцисти, які навчаються на старших курсах денної форми навчання та володіють необхідними теоретичними знаннями, практичними навичками й здатні самостійно надавати правову допомогу при підтримці кураторів (керівника) Юридичної клініки.

Статус консультанта Юридичної клініки надається помічнику консультанта Юридичної клініки рішенням керівника Юридичної клініки.

4.9. Помічниками консультантів Юридичної клініки є клініцисти, які пройшли початковий курс практичної підготовки, володіють теоретичними знаннями та необхідним мінімумом практичних навичок й здатні разом із консультантами надавати правову допомогу. Статус помічника консультанта Юридичної клініки надається слухачу Юридичної клініки керівником Юридичної клініки.

4.10. Слухачами Юридичної клініки є здобувачі вищої освіти, які прийняті до Юридичної клініки та проходять початковий курс практичної підготовки. Статус слухача Юридичної клініки присвоюється здобувачу вищої освіти, який виявив бажання брати участь в діяльності Юридичної клініки, подав відповідну заяву та допущений керівником Юридичної клініки до початкового курсу практичної підготовки.

4.11. Порядок і строк участі в діяльності Юридичної клініки консультантів, помічників консультантів та слухачів Юридичної клініки, їх кількість, підстави для відрахування зі складу клініцистів визначається цим Положенням та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими керівником Юридичної клініки.

4.12. Порядок і строк проходження здобувачами вищої освіти Університету навчальної, виробничої та інших видів практики на базі Юридичної клініки визначається Статутом та нормативними актами

Університету, цим Положенням та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки.

4.13. Участь здобувачів вищої освіти Університету в діяльності Юридичної клініки є однією з форм освітнього процесу, включається в їх навчальне навантаження та здійснюється відповідно до нормативно-правових актів Університету, цього Положення та інших внутрішніх актів з організації роботи Юридичної клініки.

4.14. Основні вимоги до організації роботи Юридичної клініки:

Університет створює та забезпечує належні умови для функціонування Юридичної клініки;

інформація про роботу Юридичної клініки, це Положення та інші внутрішні акти з організації роботи Юридичної клініки, затверджені керівником Юридичної клініки, розміщуються у приміщенні Юридичної клініки у місцях, зручних для вільного огляду громадянами, на офіційному веб-сайті Університету Ушинського, а також можуть оприлюднюватися у місцевих засобах масової інформації та бути опублікованими у вигляді окремих збірників;

Юридична клініка надає правову допомогу через консультаційні групи, до складу яких входять консультант Юридичної клініки та його помічники;

консультант Юридичної клініки повинен роз'яснити відвідувачу Юридичної клініки порядок роботи Юридичної клініки, умови надання Юридичною клінікою правової допомоги та інформацію про прийняття його звернення до розгляду чи обґрунтовану відмову у такому прийнятті;

правова допомога, як правило, надається безпосередньо при розгляді звернення відвідувача Юридичної клініки. У випадках неможливості негайного надання правової допомоги та необхідності додаткового вивчення правового питання консультантом Юридичної клініки може встановлюватись інший строк і порядок розгляду звернення громадянина, що обов'язково погоджується із керівником Юридичної клініки;

відвідувачу Юридичної клініки забезпечується можливість подати керівнику Юридичної клініки свій відгук про якість наданої йому правової допомоги;

за результатами тривалої та успішної діяльності в Юридичній клініці консультанту Юридичної клініки вручається сертифікат за підписом ректора Університету.

4.15. Облік надання правової допомоги в Юридичній клініці здійснюється в журналі прийому громадян, а за наявності відповідного технічного обладнання – шляхом електронної реєстрації відвідувачів Юридичної клініки та наданих їм безоплатних юридичних консультацій.

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

5.1. Зарахування здобувачів вищої освіти до Юридичної клініки здійснюється на основі конкурсного відбору, умови якого затверджуються керівником Юридичної клініки. Після зарахування до Юридичної клініки здобувачі вищої освіти включаються до складу слухачів Юридичної клініки та зобов'язані пройти початковий курс практичної підготовки.

5.2. Консультант, помічник консультанта та слухач Юридичної клініки мають право:

- одержувати знання та практичні навички для їх подальшого застосування на практиці та використання у майбутній професії;

- одержувати матеріали справ та інформацію про справи, які веде Юридична клініка, брати участь в їхньому обговоренні;

- бути присутніми при розгляді справ, якими займаються інші студенти-клініцисти;

- користуватися матеріально-технічною базою, бібліотекою Університету та правовими базами даних Юридичної клініки;

- брати участь в акціях, кампаніях, проєктах, програмах та інших заходах, організованих Юридичною клінікою;

- проходити на базі Юридичної клініки навчальну, виробничу та інші види практики згідно навчального плану;

- брати участь у вирішенні організаційних питань діяльності Юридичної клініки та надавати пропозиції керівнику Юридичної клініки щодо вдосконалення роботи Юридичної клініки;

- звертатися до керівника Юридичної клініки чи інших співробітників Юридичної клініки, а також науково-педагогічного складу Університету з усіх питань, пов'язаних з їхньою діяльністю в Юридичній клініці.

Консультант, помічник консультанта та слухач Юридичної клініки можуть мати інші права, передбачені цим Положенням та іншими документами з організації роботи Юридичної клініки, затвердженими керівником Юридичної клініки.

5.3. Консультант, помічник консультанта та слухач Юридичної клініки зобов'язані:

- відвідувати теоретичні заняття, семінари, тренінги, брати участь в інших заходах, що проводяться в межах роботи Юридичної клініки;

- успішно навчатися в Університеті, постійно поглиблювати свої фахові знання та вдосконалювати професійну майстерність;

- утримувати робоче місце у належному стані, вести справи з дотриманням етичних норм та правил Юридичної клініки, зберігати конфіденційність інформації, одержаної від відвідувачів Юридичної клініки;

- дотримуватись вимог цього Положення та інших внутрішніх актів з організації роботи Юридичної клініки, затверджених керівником Юридичної клініки;

точно, вчасно і якісно виконувати доручення та розпорядження керівника Юридичної клініки, інші рішення та вказівки співробітників Юридичної клініки, прийняті у межах їх компетенції;

брати участь в діяльності Юридичної клініки та консультуванні громадян згідно встановленого графіка;

згідно з дорученням керівника Юридичної клініки та відповідно до вимог чинного законодавства брати участь у веденні справ відвідувачів Юридичної клініки у відповідних органах публічного права та адміністрування, їх установах та підприємствах, інших організаціях (зокрема, у судах);

у своїй діяльності керуватися принципами роботи і завданнями Юридичної клініки;

надавати письмовий звіт про проведену роботу та вести облік своєї діяльності;

дотримуватися правил користування матеріально-технічною базою та бібліотекою Юридичної клініки;

виконувати вимоги правил техніки безпеки, пожежної безпеки та санітарних норм тощо.

5.4. Неухильне дотримання та слідування етичним нормам та правилам Юридичної клініки є обов'язковим для студентів-клініцистів та усіх співробітників Юридичної клініки.

Невід'ємною складовою етичних норм та правил Юридичної клініки, затверджених керівником Юридичної клініки, є Етичний кодекс юридичних клінік України, прийнятий на з'їзді Асоціації юридичних клінік України 25 серпня 2005 року, а також правила доброчесності, встановлені Університетом Ушинського.

5.5. За невиконання обов'язків, передбачених п. 5.3 цього Положення, консультанти, помічники консультантів та слухачі Юридичної клініки можуть бути попереджені про недопустимість вчинення таких дій в майбутньому або відраховані зі складу клініцистів в порядку, затвердженому керівником Юридичної клініки.

Про прийняте рішення щодо відрахування консультанта, помічника консультанта чи слухача Юридичної клініки зі складу клініцистів керівник Юридичної клініки невідкладно повідомляє керівника відповідного структурного підрозділу Університету, в якому навчається відрахований здобувач вищої освіти.

5.6. Участь здобувачів вищої освіти в діяльності Юридичної клініки припиняється також за їх власним бажанням шляхом подання письмової заяви керівнику Юридичної клініки.

VI. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

6.1. Університет надає Юридичній клініці приміщення, умови якого дозволяють розташувати засоби та матеріальні ресурси, необхідні для організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти та здійснення прийому відвідувачів Юридичної клініки з метою надання правової допомоги.

6.2. Для матеріального та технічного забезпечення діяльності Юридичної клініки Університетом також надається відповідне матеріально-технічне обладнання, таке як засоби телефонного зв'язку, меблі, канцелярське приладдя тощо.

VII. ФІНАНСУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

7.1. Фінансування Юридичної клініки здійснюється за рахунок коштів Університету, грантів міжнародних та українських організацій, благодійних внесків громадян і організацій та інших джерел, незаборонених чинним законодавством України.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Зміни й доповнення до цього Положення затверджуються наказом Університету за поданням керівника Юридичної клініки.

Керівник Юридичної клініки
Університету Ушинського
д. ю. н., професор

О. Ф. Долженков

Юристконсульт

І. О. Сильченко